

INBRENG ERFGOEDSECTOR VOOR HET REGEERAKKOORD 2021

Erfgoed vertelt ons wie we zijn en waar we thuishoren. Erfgoed is het visitekaartje van Nederland en het cement in onze samenleving. Het voegt waarde toe aan onze leefomgeving en is een niet te onderschatten economische factor.

De actualiteit vraagt ons om nieuwe antwoorden te formuleren op de grote uitdagingen waarvoor we ons als land gesteld zien. Digitalisering, klimaatverandering, energietransitie en grote ruimtelijke opgaven (waaronder de woningbouw) bieden een kans om erfgoed in de breedte een proactieve rol te laten spelen bij de ontwikkeling van een sterk veranderende, kwalitatief hoogwaardige leefomgeving.

De diversiteit in onze samenleving vraagt om de betekenis van ons erfgoed ook door de ogen van anderen te blijven zien en relevant maken voor nieuwe generaties en nieuwe groepen Nederlanders. Daar ligt een kans om de sociale meerwaarde van erfgoed actief te benutten.

Voor het behoud van dit erfgoed is een solide financiële basis nodig. Daar dragen de erfgoedsector zelf en de overheid gezamenlijk zorg voor. Zo stelt het Revolving Fund bij het Nationaal Restauratiefonds het erfgoedveld in staat om de financiering van monumentenzorg te optimaliseren, zonder dat er direct extra middelen nodig zijn. Dit maakt de sector weerbaar en het draagt jaarlijks bij aan financiering van (grootschalige) restauratie en verduurzaming; en op termijn mogelijk herbestemming.

Daarnaast zien we opgaven die vragen om extra investeringen (structureel en incidenteel) door de overheid. De FIM, Federatie Instandhouding Monumenten, heeft inmiddels via het manifest *Erfgoed bouwt aan de toekomst* aangegeven dat het om een extra investering gaat van € 70 miljoen (waarvan € 12 miljoen structureel). Ook IPO wijst in de *Uitvoeringsagenda Erfgoed 2021* op de noodzaak van investeren in de lange termijn. Zij vraagt onder meer aandacht voor voortzetting van het project Toekomst Religieus Erfgoed, de Erfgoeddeal en het in deze regeringsperiode in kaart brengen van de restauratieopgave. Bij deze wensen sluit het Erfgoedplatform zich aan. In de bijlagen: FIM Manifest en IPO Uitvoeringsagenda.

Het Erfgoedplatform (met daarin een brede vertegenwoordiging vanuit o.a. archeologie, musea, immaterieel erfgoed, monumenten etc.) geeft, in aanvulling op de DOOR FIM BEREKENDE € 70 MILJOEN, het nieuwe kabinet de aanbeveling om tot een EXTRA BEDRAG VAN € 25 MILJOEN te komen, waarmee het totale extra in erfgoed te investeren bedrag € 95 miljoen is.

Het extra bedrag van € 25 miljoen is nodig voor:

> Archeologie

Klimaatverandering zorgt voor aantasting van archeologische resten, waaronder scheepswrakken. Dit vereist extra onderzoek en maatregelen ter conservering. Er is een Fonds voor innovatie in de archeologie noodzakelijk, om technische vernieuwing in de archeologie te implementeren. We constateren een structureel tekort aan kennis over archeologie bij een deel van de gemeenten, terwijl de taken en verantwoordelijkheden op het gebied van archeologie steeds zwaarder worden. Bovenstaande drie aandachtspunten vragen een investering van € 15 miljoen.

> Implementatie Omgevingswet

Erfgoed is, als aspect van omgevingskwaliteit, hoofddoel geworden van beleid, regelgeving en vergunningverlening van rijk, provincies, gemeenten en waterschappen. De noodzakelijke cultuurverandering (van sectoraal naar integraal, van 'nee, tenzij' naar 'ja, mits') bij ambtelijke diensten, monumenteneigenaren én belangengroepen vraagt een forse investering, onder andere in scholing, communicatie en bewustwording. Burgers en gemeenten moeten bekend worden gemaakt met hun nieuwe rol en positie. Om ondersteuning op dit gebied vanuit de provinciale erfgoedhuizen en steunpunten en via de ErfgoedAcademie goed te kunnen vervullen is € 10 miljoen nodig.

Tenslotte

Wij vragen van het nieuwe kabinet een grotere culturele verantwoordelijkheid die de Rijksoverheid heeft bij het vervreemden van Rijksvastgoed. Wanneer vastgoed wordt afgestoten, dan moet dat gebeuren met de garantie dat erfgoedwaarden (al dan niet beschermd), stedenbouwkundige en landschapskwaliteit behouden blijven en niet de dupe worden van het maximeren van de opbrengst. Dit vereist met name een cultuuromslag en meer bevoegdheden vanuit het Ministerie van OCW.

In totaal vragen wij het nieuwe kabinet in het regeerakkoord een extra investering van € 95 miljoen per jaar op te nemen - waarvan € 12 miljoen wordt ingezet voor een structurele verhoging - ten behoeve van een solide basis voor de instandhouding van erfgoed en monumenten.

Namens het Erfgoedplatform van Kunsten '92

BOEi | Nationale Maatschappij tot Restaureren & Herbestemmen van Cultureel Erfgoed

DEN | kennisinstituut cultuur & digitalisering

DutchCulture

Erfgoedvereniging Heemschut

FGM | Federatie Grote Monumentengemeenten

FIM | Federatie Instandhouding Monumenten

Federatie Ruimtelijke Kwaliteit

Groot Reuvensoverleg

KIEN | Kenniscentrum Immaterieel Erfgoed Nederland

KVAN BRAIN | Voor professionals en instellingen in de archiefsector

LCM | Landelijk Contact van Museumconsulenten

Mondriaan Fonds

Museumvereniging

Nationale Archeologiedagen

Nederlandse Unesco Commissie

NMO | Nationale Monumentenorganisatie

Nationaal Restauratiefonds

Netwerk Steunpunten Cultureel Erfgoed

OPEN | Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland

sKBL | stichting Kastelen, historische Buitenplaatsen & Landgoederen

Stichting Liniebreed Ondernemen

Stichting Nationale Archeologiedagen

Stichting Nederland Monumentenland

Stichting Werelderfgoed Nederland

Vereniging de Hollandsche Molen

VOIA | Vereniging van Ondernemers in Archeologie

Onder erfgoed verstaan we *onder meer*: monumentale gebouwen, archieven en collecties, historische landschappen, archeologie, museumcollecties, werelderfgoed, molens, mobiel erfgoed (inclusief varend erfgoed), verhalen en tradities, kerken, digitaal erfgoed, forten en linies, kastelen en buitenplaatsen.

Contact: Erfgoedplatform van Kunsten '92 | leanne@kunsten92.nl | Telefoon 06 52667719